

Шахно А. Ю.,

старший викладач
Криворізького економічного
інституту ДВНЗ «Криворізький
національний університет»,
Україна

Shakhno A. Y.,

Krivorozhsky Economic
Institute's Senior Lecturer
State university «Krivorozhsky
National University», Ukraine

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ
ВІДНОСИН В УМОВАХ
ПОСИЛЕННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЙ-
НИХ ПРОЦЕСІВ**

**FEATURES OF SOCIO-LABOR
RELATIONS IN CONDITIONS
OF INCREASED
GLOBALIZATION PROCESSES**

Визначено основні напрями впливу процесів глобалізації на сферу праці. Запропоновано заходи державної політики щодо прискорення впровадження системних реформ у країні для подолання негативних наслідків глобалізації.

The main directions of the impact of globalization on the workplace. A public policy measures to accelerate the implementation of systemic reforms in the country to overcome the negative effects of globalization.

Економічна глобалізація серед загальносвітових тенденцій на сьогодні є найбільш істотною і визначальною щодо перспектив якісно нових змін на формування соціально-трудоових відносин. В Україні вплив глобалізації на ринок праці має свої особливості, що спричинено процесами трансформації України у незалежну державу та недорозвиненістю ринку праці, який не встиг адаптуватися до умов функціонування в конкурентному середовищі.

Сучасна глобалізація висуває нові вимоги до робочої сили з точки зору її кваліфікації, мобільності, загальноосвітнього рівня, оскільки «людський фактор» є центральним елементом нової моделі постіндустріального розвитку. З одного боку, глобалізація відкриває нові економічні можливості завдяки технологіям, інвестиціям та торгівлі, з іншого — виникають суперечності щодо якості економічного зростання та його соціальних наслідків для суспільства та людського розвитку.

Одним з напрямків впливу глобалізації на Україну є її членство у різних міжнародних організаціях. Співпраця Міжнародної організації праці з Україною за роки її незалежності стала системною та динамічною і спрямована на ратифікацію й практичне впровадження конвенцій МОП і сприяння гармонізації національного законодавства з міжнародними трудовими нормами МОП та європейськими стандартами. Поряд з інтеграцією України в світове співтовариство глобалізація безпосередньо впливає на формування соціально-трудоових відносин у країні. Одним з проявів впливу є зміна структури зайнятості населення. Як свід-

чить статистика, у 2010 році чисельність зайнятих у промисловості скоротилась на 2,61 % (у порівнянні з 2005 р.), у сільському господарстві — на 4,01 %, та зросла у таких галузях, як торгівля та сфера обслуговування (на 3,65 %), надання послуг підприємствам, операції з нерухомістю (на 1,02 %) [1].

Унаслідок впливу глобалізації та технологічної революції в соціально-економічній сфері країни відбуваються фундаментальні зрушення, проявом яких є зниження частки виробничого сектора і зростання сектора послуг. Зазначені зрушення приводять до змін у структурі й характері зайнятості, значно впливають на стан ринку праці, формують нові тенденції його розвитку. В сфері праці відбувається зміна структури попиту на робочу силу. У 2010 році поряд з професіоналами (питома вага у порівнянні з 2000 роком зросла на 5,3 %) та працівниками сфери торгівлі та послуг (7,2 %) зросла питома вага попиту на найпростіші професії (на 9,5 %), що свідчить про потребу економіки в «робочих руках». Даний факт став результатом підвищення рівня освіти населення: кількість випускників вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації порівняно з 2000 роком зросла на 270,1 тис. осіб, відповідно випуск кваліфікованих робітників професійно-технічних навчальних закладів знизився на 19,4 тис. осіб і вищих навчальних закладів I—II рівнів акредитації — на 37,6 тис. осіб [1].

Складовою проявів глобалізації у сфері праці є зростання мобільності робочої сили, інтенсифікація міграційних процесів, наслідки яких є суперечливими. Україна є однією з найбільших країн-донорів робочої сили в Європі. За обставин, що склалися, для економіки країни трудова міграція є позитивним фактором, що зменшує напругу на внутрішньому ринку праці, знижує показники безробіття. Однак міграційний потік українців закордон занадто великий, що негативно впливає на демографічну ситуацію.

Серед чинників масової еміграції українського населення можна виділити наступні: велика різниця умов життя і рівня заробітної плати в Україні та країнах Заходу; відсутність перспектив професійного зростання для багатьох талановитих українців; економічна нестабільність у країні; відсутність безпеки громадян, невпевненість у майбутньому. Особливо гострою для України є проблема інтелектуальної міграції [2]. Виникає необхідність формування виваженої державної політики щодо регулювання трудових міграцій.

Одним із проявів глобалізації є взаємодія України з транснаціональними корпораціями. Однак, на сучасному етапі Україна, як приймаюча ТНК країна, не посіла належного місця в їх діяльності.

Таким чином, посилення процесів глобалізації неоднозначно впливає на формування соціально-трудових відносин в Україні. З одного боку, вона сприяє створенню і підтриманню нових робочих місць, приросту валового внутрішнього національного продукту, внаслідок чого підвищується рівень зайнятості, і відповідно — знижується безробіття, а з іншого — відбувається різке зменшення чисельності потенційної робочої сили, що негативно впливає на економіку. Участь України в процесах глобалізації сприяє прискоренню впровадження системних реформ у країні, зокрема структурної перебудови економіки, що дасть змогу певною мірою протистояти негативним наслідкам глобалізації. Дані перетворення можна здійснити шляхом: активізації інноваційно-інвестиційної діяльності; відновлення інвестування ключових галузей економіки; удосконалення системи професійно-кваліфікаційної підготовки кадрів відповідно до вимог ринку та науково технічного прогресу, збільшення інвестицій в галузі з орієнтацією на підвищення якості людського капіталу; удосконалення механізму регулювання соціально-трудових відносин в Україні тощо.

Література

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Колот А. М. Соціально-трудова сфера: стан відносин, нові виклики, тенденції розвитку: [монографія] / А. М. Колот. — К.: КНЕУ, 2010. — 251 с.

Шведун В. О.,
канд. екон. наук, НТУ «ХПІ»,
Україна

Shvedun V. A.,
Candidate of Economic Science
NTU «KPI», Ukraine

РОЛЬ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕКЛАМИ В ФОРМУВАННІ КОНКУРЕН- ТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Проаналізовано існуючі методи оцінки ефективності реклами. Обґрунтовано необхідність визначення розміру споживчої аудиторії кожного медіа-засобу з огляду на перспективне прогнозування розподілу бюджетних коштів між доцільними медіа-каналами для забезпечення стійкої конкурентоспроможності.

ROLE OF ADVERTISING EFFICIENCY ESTIMATION IN FORMATION OF ENTERPRISE'S COMPETITIVENESS

In work the existing methods of advertising efficiency estimation have been analyzed. Necessity of each media mean consumer audience size definition taking into account perspective forecasting of budgetary funds distribution between expedient media channels for maintenance of steady enterprise competitiveness is proved.